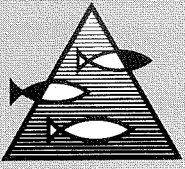

115.2

AH

HAVFORSKNINGS *nytt*

Nr. 4 - 1992

Effektivt linefiske
Fisnerdirektoratet
Biblioteket

22 JULI 1992

EN STILLE REVOLUSJON I LINEFISKET

Tilsynelatende små endringer av en gammel redskapstype har på få år ført til en kraftig effektivisering av linefisket. Den "urgamle", tradisjonelle J-kroken er byttet ut med nye krok-typer, og forsynet blir nå festet med sivel til linetauet. Dette har ført til en fangst-økning for lineflåten på oppi femti prosent. En liten bøy på en krok kan øke fangstverdien til en autolinebåt med et par millioner kroner.

Fiske med krok, snøre og agn er en av de eldste fiskemetodene vi kjenner til. Linefisket ble imidlertid ikke etablert i norsk fiske før på 1700-tallet. Bortsett fra kunstfibertau og bedre krok-kvalitet var det nærmest ingen utvikling av selve redskapen inntil for få år siden. Fra da av har det skjedd en stille revolusjon i linefisket. Gjennom overgang til sivel-line og mer effektive kroktyper både i handegning og i autolinefisket har vi oppnådd en markert økning i fangstratene - fra 20 til 50% alt etter fiskeslag og sesong.

fangstrater enn vanlig J-krok. Dette førte til videre utvikling, som seinere resulterte i EZ-kroken, som også kan anvendes i egne-maskin.

Krøker og holder bedre

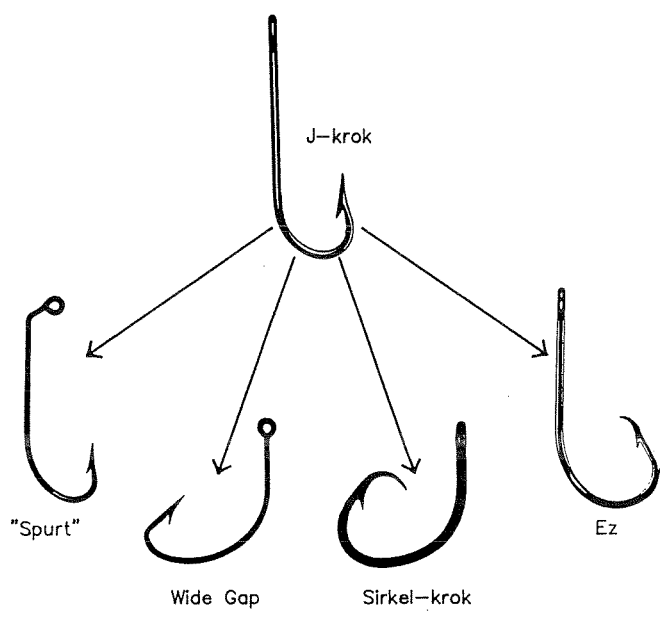
EZ-kroken er en "hybrid" eller en krysning mellom tradisjonell J-krok og Sirkelkrok - en snodig krok-type som har vist overlegen fangstevne i kveitefisket, særlig i Alaska. Den har også med stort hell vært anvendt av norske båter for fiske etter kveite. De nye krokene er mer "fiskelige" fordi de krøker fisken lettere,

Samarbeid og adferdsstudier

Tilsynelatende små endringer av redskapen har således gitt store uttelling i form av økt fangst - og følgelig bedret lønnsomhet i linefisket. Disse nyvinningene er et resultat av et godt samarbeid mellom forskning, industri og næring. Gjennom grunnleggende studier av fiskens atferd overfor lineredskap har vi påvist gevinsten ved nye krok- og linetyper. Utstyrproduzentene har fulgt opp med funksjonelle løsninger, og fiskere har selv tatt klart initiativ til å innføre de nye redskapene i praktisk fiske.

Fra J-krok til EZ

Den tradisjonelle "J-kroken" har vært den dominerende krokform så lenge linefiske har eksistert i Norge. På slutten av 1970-tallet utførte Ingvar Huse et banebrytende arbeid innen utvikling av linekrok, der han fant at både Wide Gap og "Spurt"-krokene ga vesentlig bedre

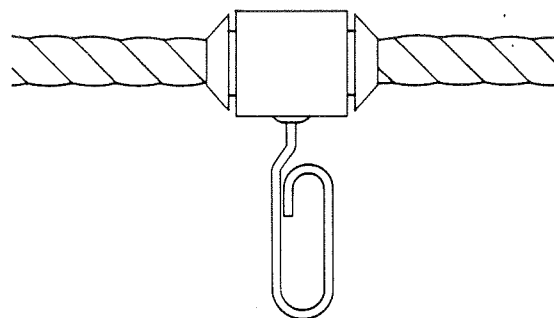

Den tradisjonelle J-kroken - og nye, mer effektive kroktyper som er innført i linefisket de siste 5-6 årene.

1791/93

men kanskje særlig fordi de holder bedre på fisken etter at den er krøkt. I forhold til J-krok gir de nye krokene fra 20 til 40% merfangst, alt etter fiskeart og sesong.

På få år har Wide Gap og Spurt-krokene fått en vid anvendelse i kystlinefisket, mens EZ-kroken på tilsvarende vis har fortrengt J-kroken i autolinefisket. Som vist på figuren nedenfor har vi opplevd en nærmest fullstendig overgang fra J- til EZ-krok i løpet av en 2-3 års periode. En liten bøy på en krok kan altså ha stor betydning - for en autolinebåt gjerne et par millioner kroner i økt fangstverdi i løpet av et år.

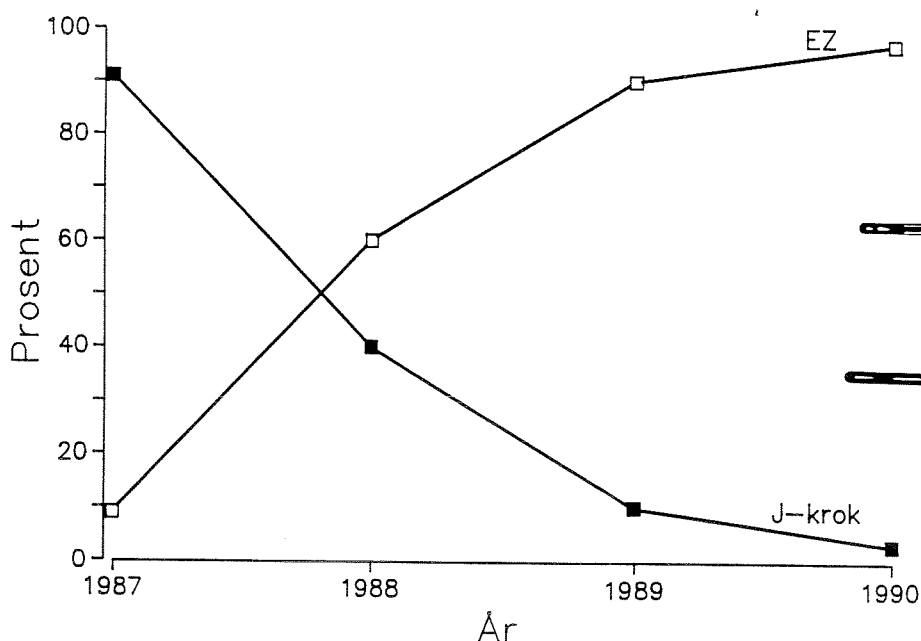
Svivel-feste for forsyn på lineryggen gir vesentlig merfangst i linefisket.

Mindre snurr - mere fisk

Et annet stort framskritt i linefisket er overgang til såkalt svivel-line. I stedet for å knyte forsynet (fortommen), festes det nå til en svivel som sitter fast på linetauet (se figur). Slik unngås opptvinning av forsynet som tidligere har forårsaket vesentlig tap av fisk under haling av lina. Fangstgevinsten ved bruk av svivel er rundt 10-15%.

SUMMARY

Development of new hook designs and the use of swivel attachment of snoods (gangions) to the mainline have improved longline catch rates by 50 to 70%, according to fishery and species.

Figuren over viser den raske og nærmest fullstendige overgang fra J-krok til EZ-krok i banklineflåten - basert på salgsstatistikk fra O. Mustad & Søn A/S.

(Juli 1992)

Kontaktperson ved Havforskningsinstituttets fangstseksjon: Åsmund Bjordal - tlf. 05 90 21 00